

manželky (§§ 888, 889, 839 obč. zák.) a odsoudil dovolatele sama pro sebe, by zaplatil žalobkyni 20.000 Kč s přísl. Za tohoto stavu hrozilo ovšem žalovanému nebezpečí, že na základě rozsudku bude po případě na něm vymáhán celý dluh 20.000 Kč a nikoliv jen podíl na něho připadající. Nelze však spatřiti ani zmatečnost ani nesprávné právní posouzení věci v tom, že odvolací soud vyhověl odvolání co do 20.000 Kč s 10% úroky od 31. srpna 1927 ne zamítnutím žaloby co do 10.000 Kč, nýbrž změnou rozsudku podle žalobní prosby v ten rozum, že žalovaný jest povinen tuto částku s 5% úroky od 31. srpna 1927 platiti společně s Antonii D-ovou, neboť tím bylo docíleno toho, čehož se dovolatel domáhá, že na základě takto doplněného rozsudku lze na něm požadovati a vymáhati pouze p o l o v i c i částky 20.000 Kč t. j. 10.000 Kč s přísl.; aby se v tomto směru předešlo pochybnostem, byl výrok odvolacího soudu doplněn jak se shora stalo.

Čís 12542.

Předpokladem důvěry v pozemkovou knihu jest, by bylo nabyto práva zápisem do pozemkové knihy a by se tak stalo bezelstně.

Nabyvatel exekučního nadzástavního práva není chráněn důvěrou v pozemkovou knihu a důsledkem toho není jí chráněn ani jeho mimoknihovní postupník

(Rozh. ze dne 22. dubna 1933, Rv I 279/33.)

Václav B. postoupil žalobci postupní listinou ze dne 2. září 1932 svou pohledávku ve výši 1760 Kč s příslušenstvím, vloženou exekučně nadzástavním právem na knihovní pohledávce Antonína P-a 5.000 Kč, zjištěné na usedlosti, náležející žalovaným. Tento postup se stal způsobem mimoknihovním. Celá pohledávka Antonína P. byla zaplacená tomuto věřiteli v době kolem 9. května 1932. Zástavní právo za tuto pohledávku na řečené nemovitosti vložené nebylo dosud vymazáno. Žalobu, již se žalobce domáhal na žalovaných zaplacení postoupené pohledávky, o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Jest nesprávné mínění, že pohledávka knihovně zjištěná zaniká jen výmazem. Odvolatel zřejmě směřuje dvě rozdílné věci, jednak pohledávku a jednak právo zástavní za pohledávku. Pohledávka sama zaniká jako každý jiný nárok plněním (§ 1412 obč. zák.), ohledně pohledávky knihovní není tu výjimky. Že tomu tak, vyplývá jasně i z ustanovení §§ 470, 469 obč. zák. Hypotéka arci, zástavní právo na nemovitosti, sama ještě zaplacením dluhu nezaniká, nýbrž podle ustanovení § 469 obč. zák. zůstává nemovitost potud zastavena, až jest dluh vymazán z pozemkové knihy. A jde tudíž jen o to, jaké důsledky má okolnost, že pohledávka knihovním právem zástavním zjištěná, ač byla již zaplacená, jak jest zjištěno, byla zabavena před výmazem z pozemkové knihy. Jak již nejvyšší soud víd. v judikátu čís. 188 (úř. sb. 1149) vyslovil a zevrubně odůvodnil, ustanovení § 469 obč. zák. neplatí pro exekuční nabytí práva zástavního a nemůže se takovýto vymáhající věřitel odvolávat na důvěru v knihy veřejné. Stejný právní názor hájí i čsl. nejvyšší soud (srv. rozh. čís. 9950, 8043, 7530 7452, 5153,

4337 sb. n. s. a j.). Poněvadž podle § 308 ex. ř. v případě prikázání pohledávky k vybrání má vymáhající věřitel jednati, třebas vlastním jménem a k vlastnímu prospěchu, přece jen jako zmocnitel svého dlužníka, poddlužník jest oprávněn vznést proti nároku vymáhajícího věřitele všechny námitky příslušející mu z jeho právního poměru proti dlužníku, tudíž jest oprávněn i k námitce, že knihovní pohledávka byla již zaplacená. Na věci nic nemění, že žalobce není přímo vymáhajícím věřitelem, že jím byl Václav B., který mu svou pohledávku zjištěnou na pohledávce Antonína P-a proti žalovaným postoupil, neboť práva žalobce jako postupníka jsou podle § 1394 obč. zák. stejná, jako práva postupitelova a může tudíž i jemu býti učiněna námitka, že pohledávka byla zaplacená, neboť i on žaluje v podstatě jen jako mandatář dlužníků (srv. rozh. čís. 4851 sb. n. s.), které se týče případu, kdy byla pohledávka prikázána na místo placení, čemuž v souzeném případě tak není.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel uplatňuje, že postoupené pohledávky nabyl v důvěře v pozemkovou knihu a že proto jest nesprávné stanovisko odvolacího soudu, který mu přes to nepřiznává nárok na zaplacení postoupené pohledávky. Žalobce se neprávem dovolává pro sebe ochrany důvěry v pozemkovou knihu. Důvěra v pozemkovou knihu působí jen ve prospěch toho, kdo bezelstně z á p i s e m v p o z e m k o v é k n i z e nabyl nějakého práva, považuje při tom obsah pozemkové knihy v době žádosti o zápis za správný a úplný. Důsledkem této ochrany jest, že objem nabytého práva se řídí podle obsahu pozemkové knihy, nikoliv podle skutečného odlišného právního stavu. Jestliže však někdo chce se dovolávati ochrany nabytí práva v důvěře v pozemkovou knihu, musí splniti podle řečeného ve své osobě dva předpoklady. Především musí nabytí nějakého práva z á p i s e m do pozemkové knihy a za druhé musí tak učiniti bezelstně. U dovolatele schází již první předpoklad proto, aby se důvěry v pozemkovou knihu mohl dovolávati. Nebyl totiž převod práv k pohledávce z Václava B-a na dovolatele zapsán podle § 13 druhý odstavec knihovního zákona v pozemkové knize. Již z tohoto důvodu jest pro rozřešení sporu lhostejné, zda žalobce jednal v důvěře v pozemkovou knihu čili nic a zda tedy věděl, že žalovaní zaplatili postoupenou pohledávku již svému prvnímu věřiteli Antonínu P-ovi. Dovolatel nenáležel k nabyvatelům práv v knize pozemkové zapsaným, nabytí práv k postoupené pohledávce způsobem neknihovním, ne tedy s plným účinkem právním, jak to dovodilo rozhodnutí plenárního sboru nejvyššího soudu ze dne 27. září 1932 Pres. 176/32 sb. n. s. c. č. 11932. U dovolatele schází právě pro úplný právní účinek postupu v poměru k žalovaným ochrana důvěry v pozemkovou knihu. Skutečnost, že zástavní právo za zaplacenou pohledávku nebylo dosud v pozemkové knize vymazáno, neprospívá dovolateli, nýbrž jen žalovaným jako vlastníkům hypotéky podle § 469 obč. zák. Dovolatel jako mimo-knihovní postupník může se proto dovolávati jen těch účinků postupu práv Václava B-a, jak je stanoví § 1392 a násl. Jejich základním účin-

kem jest, že práva postupníková jsou co do postoupené pohledávky ta-
táž jako práva převodcova (§ 1394 obč. zák.). Postupitel Václav B. na-
byv usnesením okresního soudu ze 3. srpna 1932 exekučně nadzástav-
ního práva na pohledávce Antonína P-a, zajištěné na usedlosti žalova-
ných, nabyt práva uspokojiti se z této exekučně zabavené pohledávky,
to však jenom potud, pokud nebyla již dříve zaplacená. Jak totiž na to
poukázal správně již odvolací soud, nebyl Václav B. při nabytí e x e -
k u č n í h o práva nadzástavního chráněn důvěrou v pozemkové knihy.
(K rozhodnutí odvolacím soudem k odůvodnění tohoto názoru uvede-
ným, bylo by možno dodati ještě číslo 2987 sb. n. s. a čís. 441 sb. m.
spr.). Mohli tedy žalovaní Václavu B. se zřetelem k § 1396 obč. zák.
namítati, že pohledávku zaplatili svému původnímu věřiteli Antonínu
P-ovi již kolem 9. května 1932. Ježto žalobce měl totéž právní posta-
vení jako jeho právní předchůdce Václav B. a mohl svůj nárok uspokoj-
ovati z postoupené pohledávky jen ve stejném rozsahu jako Václav B.,
mohli žalovaní podle § 1396 obč. zák. namítati zaplacení pohledávky
Antonínu P-ovi učiněné v květnu 1932, tedy ještě před uskutečněním
postupu nastalé, jako důvod zrušení závazku, kterým se ho i proti ža-
lobci zprostili podle § 1412 obč. zák. Dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s.
jest proto neodůvodněn a nebylo třeba, aby k jeho vyvrácení byla ro-
zebírána ještě zvláště rozhodnutí nejvyššího soudu č. 4851 a 5153 sb.
n. s. c., ježto otázka, o kterou jde v obou těchto rozhodnutích, totiž po-
souzení ochrany nabytí práv zápisem v pozemkové knize a v důvěře
v pozemkovou knihu, nemusí býti v tomto případě vůbec řešena.

Čís. 12543.

Nejde o zmatek (§ 41 zák. čís. 100/1931), nezjistily-li (v rejstříkové věci) nižší soudy samostatně skutkový základ pro své rozhodnutí, nýbrž poukazují-li na sdělení živnostenského úřadu.

Označení předmětu podniku nemůže býti jiné v rejstříku nebo ve firmě, než označení vzaté na vědomí nebo schválené živnostenským úřadem.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, R I 300/33.)

Rejstříkový soud, zjistiv na základě živnostenského listu, že předmět podniku není kryt živnostenským listem, vyzval firmu, by ve lhůtě vykázala další živnostenské oprávnění nebo změnila předmět podniku tak, aby byl pravdivý. Re k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Předmět podniku při firmě zapsaný musí býti po-
dle § 22 min. nař. ze dne 9. března 1863 čís. 27 ř. zák. řádně doložen příslušnými doklady. Proto, ano jest zjištěno, že živnostenským lis-
tem není plně vykázáno živnostenské oprávnění ke všem živnostem za-
psaným jako předmět podniku při firmě, právem žádá rejstříkový soud
na společnost, aby vykázala další živnostenské oprávnění. Nebude-li
moci tato oprávnění prokázati, nezbyvá nic jiného, než by společnost
změnila předmět podniku tak, by vyhovoval zásadě pravdivosti fi-
remní ovládající rejstřík obchodní.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.